

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

---

ЛЕВЧЕНКО О.В.

Шановна Ольго Вікторівно!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів за дорученням Заступниці Голови Верховної Ради України Кондратюк О.К. до вх. № 314008, керуючись частиною десятою статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян», розглянуто подану Вами електронну петицію як звернення громадянина з пропозиціями прийняти закон про ейджизм, яким передбачити квоти на працевлаштування осіб віком від 40 та 50 років, а також встановити відповідальність за недотримання таких норм, і повідомляється таке.

Комітет відзначає Вашу небайдужість до сучасного стану та напрямків розвитку правового регулювання в Україні трудових та тісно пов'язаних з ними правовідносин і висловлює щирю вдячність за надані пропозиції. У зв'язку з цим інформуємо, що надіслана Вами інформація доведена до відома народних депутатів України – членів Комітету, які відповідно до статті 93 Конституції України мають право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України.

Одночасно хочемо звернути Вашу увагу на те, що відповідно до статті 2¹ Кодексу законів про працю України *забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці*, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників *залежно від* раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, *віку*, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», а також сприяння особі у здійсненні такого повідомлення, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Відповідно до частин першої та третьої статті 11 Закону України «Про зайнятість населення» держава гарантує особі право на захист від будь-яких проявів дискримінації у сфері зайнятості населення за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, членства у професійних спілках або інших об'єднаннях громадян, статі, віку, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Забороняється в оголошеннях (рекламі) про вакансії зазначати обмеження щодо віку кандидатів, пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати вимоги, що надають перевагу одній із статей, а також вимагати від осіб, які працевлаштовуються, надання відомостей про особисте життя.

Також згідно з пунктом 5 частини першої статті 14 цього Закону особи, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років, належать до категорій громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Відповідно ж до частини другої цієї статті для працевлаштування громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню (крім осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», норматив працевлаштування на роботу яких встановлюється згідно із Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», та непрацюючих працездатних осіб, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям) підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників понад 20 осіб встановлюється квота у розмірі 5 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників за попередній календарний рік. Для працевлаштування осіб, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років, підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників від 8 до 20 осіб встановлюється квота у розмірі не менше однієї особи у середньообліковій чисельності штатних працівників.

Одночасно повідомляємо, що, зважаючи на загальну актуальність процесів оновлення трудового законодавства України, Комітет звернувся до Міністерства економіки України з проханням уважно вивчити доцільність впровадження поданих Вами пропозицій та поінформувати Вас про результати розгляду.

З повагою
Голова Комітету

Г.Третякова

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000002E093100E1118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/15-2021/331448 від 27.10.2021

687974

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

Першому віце-прем'єр-міністру
України - Міністру економіки
України

ЛЮБЧЕНКУ О.М.

Шановний Олексію Миколайовичу!

До Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів надійшло звернення Левченко Ольги Вікторівни з пропозиціями прийняти закон про ейджизм, яким передбачити квоти на працевлаштування осіб віком від 40 та 50 років, а також встановити відповідальність за недотримання таких норм.

Керуючись Законом України «Про комітети Верховної Ради України» та враховуючи повноваження Міністерства економіки України, надсилаємо зазначене звернення для розгляду і звертаємось з проханням уважно вивчити доцільність та актуальність впровадження поданих заявницею пропозицій.

Про результати розгляду просимо поінформувати Левченко О.В. та Комітет.

Додаток: на 1 арк.

З повагою
Голова Комітету

Г.Третякова

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000002E093100E1118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/15-2021/331421 від 27.10.2021

688097

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Комітет Верховної Ради
України з питань соціальної
політики та захисту прав
ветеранів**

Міністерство економіки України розглянуло звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів до звернення Левченко Ольги Вікторівни, щодо прийняття дієвого закону проти ейджизму та в межах компетенції повідомляє наступне.

Частиною першою статті 11 Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон) передбачено, що держава гарантує особі право на захист від будь-яких проявів дискримінації у сфері зайнятості населення за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, членства у професійних спілках або інших об'єднаннях громадян, статі, віку, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Відповідно до статті 2¹ Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», а також сприяння особі у здійсненні такого

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач Глушенко Світлана Володимирівна
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000044483200F0C29500
Дійсний з 15.06.2021 0:00 по 14.06.2023 23:59

Мінекономіки

4706-03/52996-01 від 03.11.2021 16:05

повідомлення, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Згідно зі статтею 11 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» громадяни похилого віку мають право на працю нарівні з іншими громадянами, яке додатково гарантується державними цільовими програмами, територіальними та місцевими програмами зайнятості населення.

Забороняється відмова у прийнятті на роботу і звільнення працівника за ініціативою власника або уповноваженого ним органу з мотивів досягнення пенсійного віку.

Слід зазначити, що відповідно до статті 24¹ Закону України «Про рекламу» забороняється в рекламі про вакансії (прийом на роботу) зазначати вік кандидатів, пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати вимоги, що надають перевагу жіночій або чоловічій статі, представникам певної раси, кольору шкіри (крім випадків, визначених законодавством, та випадків специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі), щодо політичних, релігійних та інших переконань, членства у професійних спілках або інших об'єднаннях громадян, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

У разі порушення вимог цієї статті рекламодавець сплачує до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття штраф у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.

Статтею 14 Закону передбачено, що до категорій громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, належать:

- 1) один з батьків або особа, яка їх замінює і:
  - має на утриманні дитину (дітей) віком до шести років;
  - виховує без одного з подружжя дитину віком до 14 років або дитину з інвалідністю;
  - утримує без одного з подружжя особу з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) та/або особу з інвалідністю I групи (незалежно від причини інвалідності);
- 2) діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу;
- 3) особи, звільнені після відбуття покарання або примусового лікування;
- 4) молодь, яка закінчила або припинила навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий

період (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби) і яка вперше приймається на роботу;

5) особи, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років;

6) особи з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

7) особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу;

8) учасники бойових дій, зазначені у пунктах 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

9) непрацюючі працездатні особи, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям.

Для працевлаштування зазначених у частині першій цієї статті громадян (крім осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», норматив працевлаштування на роботу яких встановлюється згідно із Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» та осіб, зазначених у пункті 9 частини першої цієї статті) підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників понад 20 осіб встановлюється квота у розмірі 5 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників за попередній календарний рік.

Для працевлаштування осіб, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років, підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників від 8 до 20 осіб встановлюється квота у розмірі не менше однієї особи у середньообліковій чисельності штатних працівників.

Роботодавці самостійно розраховують квоту, зазначену в частині другій цієї статті, з урахуванням чисельності громадян, які на умовах повної зайнятості вже працюють на підприємствах, в установах та організаціях і належать до таких, що неконкурентоспроможні на ринку праці (крім осіб з інвалідністю), та забезпечують їх працевлаштування самостійно. Роботодавці можуть звернутися за сприянням для працевлаштування даної категорії громадян до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції.

Обов'язковою умовою дотримання роботодавцями квоти вважається працевлаштування таких громадян відповідно до вимог частини другої цієї статті, про що роботодавці інформують щороку центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, у встановленому ним порядку.

Відповідно до частини другої статті 53 Закону у разі невиконання роботодавцем протягом року квоти для працевлаштування громадян, зазначених у частині першій статті 14 цього Закону, з нього стягується штраф за кожну необґрунтовану відмову у працевлаштуванні таких осіб у межах відповідної квоти у двократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої на момент виявлення порушення.

Враховуючи зазначене, чинним законодавством передбачена як квота для певної категорії осіб так і штрафні санкції за її невиконання.

Водночас враховуючи досвід зарубіжних країн, на сьогодні ефективними способами стимулювання працевлаштування тієї чи іншої категорії робочої сили має стати не встановлення імперативного обов'язку роботодавців працевлаштовувати певну кількість осіб, а ефективне використання системи різноманітних заходів економічного стимулювання працевлаштування громадян, зокрема, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці.

Заявника поінформовано окремим листом.

Заступник Міністра економіки України

Світлана ГЛУЩЕНКО